

FIȘA DISCIPLINEI

Istoria artei universale IV – Baroc și Neoclasicism

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istoria artei
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Istoria artei universale IV – Baroc și Neoclasicism					Codul disciplinei	HLR1419
2.2. Titularul activităților de curs			lect. dr. Voica Pușcașiu						
2.3. Titularul activităților de seminar			lect. dr. Voica Pușcașiu						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat (consiliere profesională)					15
Examinări					2
Alte activități					5
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				75	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu proiector / smart screen și cu acces la internet.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu proiector / smart screen și cu acces la internet.

6.1. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Regăsirea informației despre trecutul istoric. - Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. - Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. - Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei artei, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniul istoriei artelor. - Integrarea profesională în instituții muzeale, de cultură și de gestionare a patrimoniului cultural etc.
Competențe transversale	- Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște lucrări, artiști și etape ale producției artistice premoderne din cultura universală.
Aptitudini	Studentul este capabil să abordeze problemele în mod critic, să comunice constatări științifice, să redacteze lucrări științifice, academice și documentație tehnică, să prezinte argumentele în mod convingător.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru integrarea profesională în instituții muzeale, de cultură și de gestionare a patrimoniului cultural etc. și pentru elaborarea de proiecte curatoriale sau editoriale în domeniu, proiectarea și realizarea de expoziții și alte activități muzeale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune prezentarea cronologică a celor mai importante fenomene ale istoriei artei în secolele XVII–XVIII, din epoca apariției formelor manieriste până la finele epocii neoclasicismului, prin exemplificări vizuale și analiza stilistico-tematică a celor mai reprezentative opere ale acestor trei secole.
---------------------------------------	---

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	Prin operele analizate vom urmări și prezentarea unor exemplificări ale reprezentării diferitelor idei estetice, filosofice sau politice specifice acestei perioade în operele de artă, precum și în ce măsură reflect aceste edificii, sculpturi, picturi și artefacte cultura epocii. Pe parcursul semestrului pe lângă însușirea unor cunoștințe lexicale, un accent deosebit dorim să acordăm familiarizării studenților cu cele mai importante elemente ale terminologiei necesare analizei operelor de artă barocă. Prelegerile vor fi însoțite de un material ilustrativ bogat.
----------------------------------	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Apariția barocului în Italia	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
2. Arhitectura barocului italian	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
3. Sculptura barocului italian	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
4. Pictura barocului italian	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
5. Barocul din Spania	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
6. Arta barocă din Flandra	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
7. Arta barocă în Olanda	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
8. Barocul englez și cel german	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
9. Barocul în Europa Centrală și de Est	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
10. Clasicismul francez în pictură	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
11. Clasicismul francez în arhitectură	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
12. Pictura secolului XVIII în Anglia	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
13. Rococoul	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
14. Arhitectura Rococo	Prelegerea participativă, dezbaterea, dialogul, expunerea, demonstrația, exemplificarea.	
Bibliografie ***: <i>Storia Universale dell'arte</i>, vol. Barocco e Rococo. Architettura, scultura, pittura. Novara: De Agostini, 1991. ***: <i>Die Kunst des Barock. Architektur. Skulptur. Malerei</i> (Hrg. Rolf Toman). Köln: Könemann, 1997. - ARGAN, GIULIO CARLO: „Cultura artistică la sfârșitul secolului al XVI-lea”, în <i>De la Bramante la Canova</i>. București: Editura Meridiane, 1974.		

- ASSUNTO, ROSARIO: *Universul ca spectacol. Artă și filosofie Europei baroce*. București: Editura Meridiane, 1983. -
- BRILLI, ATTILIO: *Itinerari del Manierismo in Toscana*. Milano: Cinisello Balsamo, 1994.
- DE VECCHI, PIERLUIGI – CERCARI, EDA: „Dalla crisi della maniera al Rococo”, în *Arte nel tempo*, II. Milano: Editura Fabri, 1999.
- HASKELL, FRANCIS: *Mecenati e pittori. Studio sui rapporti tra arte e società italiana nell'età barocca*. Firenze: G.C. Sansoni editore, 1966.
- HOCHE, RENE GUSTAVE: *Lumea ca labirint. Manieră și manie în arta europeană de la 1520 până la 1650 și în prezent*. București: Editura Meridiane, 1973.
- NYHOLM, ESTER: *Arte e teoria del Manierismo*, II. Idea, Odense University Press, 1982.
- PINELLI, A.: *La Bella maniera. Artisti del Cinquecento tra regola e licenza*, Torino, 1993.
- STOICHIȚĂ, VICTOR IERONIM: *Pontormo și manierismul*. București: Editura Meridiane, 1978.
- WITTKOWER, RUDOLF: *Arte e architettura in Italia, 1600-1750*. Torino: Einaudi, 1993.
- WÜRTENBERGER, FRANZSEPP: *Der Manierismus. Der europäische Stil des sechzehnten Jahrhundert*. Wien-München: Verlag A. Schroll, f.a.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Prezentarea tematicii de seminar și a metodelor de evaluare. Discutarea și împărțirea temelor pentru referate	Prelegerea participativă.	
2. Sculptorul și arhitectul Gian Lorenzo Bernini	Discuții, dezbaterile referatului.	
3. Arhitectura barocului în Roma: Borromini, Pietro da Cortona, Carlo Rainaldi. Arhitectura barocului italian în afara Romei	Discuții, studii de caz.	
4. Pictura lui Caravaggio. Annibale, Agostino și Lodovico Carracci	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
5. Pictura barocului spaniol: Diego Velázquez	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
6. Pictura barocului flamand: Peter-Paul Rubens	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
7. Pictura barocului olandez: Rembrandt van Rijn	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
8. Natura statică flamandă și olandeză	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
9. Arhitectura barocului austriac	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
10. Peisajul lui Nicolas Poussin și Claude Lorrain	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
11. Iluminismul	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
12. Pictura engleză: Sir Joshua Reynolds	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
13. Pictura franceză: Jean-Honoré Fragonard	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	
14. Palatul și grădinile de la Versailles	Discuții, studii de caz, prezentarea referatelor.	

Bibliografie

- ***: *Storia Universale dell'arte, vol. Barocco e Rococo. Architettura, scultura, pittura*. Novara: De Agostini, 1991.
- ***: *Die Kunst des Barock. Architektur. Skulptur. Malerei* (Hrg. Rolf Toman). Köln: Könemann, 1997.
- ARGAN, GIULIO CARLO: „Cultura artistică la sfârșitul secolului al XVI-lea”, în *De la Bramante la Canova*. București: Editura Meridiane, 1974.
- ASSUNTO, ROSARIO: *Universul ca spectacol. Artă și filosofie Europei baroce*. București: Editura Meridiane, 1983.
- BRILLI, ATTILIO: *Itinerari del Manierismo in Toscana*. Milano: Cinisello Balsamo, 1994.
- DE VECCHI, PIERLUIGI – CERCARI, EDA: „Dalla crisi della maniera al Rococo”, în *Arte nel tempo*, II. Milano: Editura Fabri, 1999.
- HASKELL, FRANCIS: *Mecenati e pittori. Studio sui rapporti tra arte e società italiana nell'età barocca*. Firenze: G.C. Sansoni editore, 1966.
- HOCHE, RENE GUSTAVE: *Lumea ca labirint. Manieră și manie în arta europeană de la 1520 până la 1650 și în prezent*. București: Editura Meridiane, 1973.
- NYHOLM, ESTER: *Arte e teoria del Manierismo*, II. Idea, Odense University Press, 1982.
- PINELLI, A.: *La Bella maniera. Artisti del Cinquecento tra regola e licenza*, Torino, 1993.

- STOICHIȚĂ, VICTOR IERONIM: *Pontormo și manierismul*. București: Editura Meridiane, 1978.
- WITTKOWER, RUDOLF: *Arte e architettura in Italia, 1600-1750*. Torino: Einaudi, 1993.
- WÜRTEMBERGER, FRANZSEPP: *Der Manierismus. Der europäische Stil des sechzehnten Jahrhunderts*. Wien-München: Verlag A. Schroll, f.a.
- *** *Die Kunst des 17. Jahrhunderts* (Red. Erich Hubala). Berlin: Propylaen Verlag, IX, 1984, pp. 11- 108.
- *** *Die Kunst des 18. Jahrhunderts* (Red. Harald Keller) . Berlin: Propylaen Verlag, X, 1984, pp. 11-138.
- ARBORE-POPESCU, GRIGORE: „L'arte nell'eta delle monarchie assolute”, în *Storia universale dell'arte, sezione terza La civiltà dell'Occidente* diretta da Enrico Castelnuovo. Torino: Unione Tipografica - Editrice Torinese (UTET), 1997, pp. 3-58, 171-185, 195-203, 205-225, 227-299.
- GILLET, LOUIS: *Histoire de l'art française*, 2, de Vouet a Monet. Paris: Zodiaque, 1977, pp. 7-196.
- PEVSNER, NIKOLAUS: „Die italienische Malerei vom Ende der Renaissance bis zum ausgehenden Rokoko” (I-a parte) și GRAUTOFF, OTTO: „Die Malerei im Barockzeitalter in Frankreich und Spanien” (a II-a parte), în *Barockmalerei in den romanischen Ländern*, Wildpark-Potsdam, 1928, pp. 13-32, 40- 59, 168-174, 193-210, 230-254, 262-280, 283-290.
- PICON, ANTOINE: *Claude Perrault ou la curiosité d'un classique*. Paris: Ed. Picard, 1988, pp. 157- 230.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Această disciplină reprezintă este una de bază pentru specializarea istoriei artei. Cunostințele, abilitățile și competențele acumulate se regăsesc ca cerințe de bază pentru toate ocupațiile specializării, așa cum sunt acestea înregistrate în RNCIS.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea temelor predate la curs și a bibliografiei obligatorii	Examen scris	65%
10.5 Seminar/laborator	Parcurgerea bibliografiei obligatorii și însusirea ideilor principale legate de temele de seminar	Intervențiile studenților în cursul seminariilor, evaluarea capacității de recunoaștere a operelor principale	15%
	Calitatea științifică a exprimării în scris	Evaluarea referatelor predate	10%
	Calitatea științifică a exprimării orale	Evaluarea prezentărilor orale ale referatelor	10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Recunoașterea, descrierea, analiza și interpretarea corectă a celor mai importante lucrări din perioada studiată.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică.

Data completării:
15 septembrie 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

